

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
évre 2 K 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Községeknek,
papok-, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre
5 K. Tanítóknak, közs. és körjegyzőknek 7 K. — Egy példány
Telefon-szám 15. ára 10 fillér. Telefon-szám 15.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: **FÜLEI SZ. LAJOS.**

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm.-ként 6 fillér.
Többszöri közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyilt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyilt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen hetenkint
két szer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő intézete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések
M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz. és hirdetések küldendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. — M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489 sz

A Székelyföld mentő- eszközei.

Irta: Borszéký Soma, nyug. min. tanácsos.

Budapest, február 15.

II.

A Székelyföld természetes központja Székelyudvarhely, sőt mondhatnám hazánk egyik közgazdasági gócpontja, a nemtörődomség köpenyébe nem burkolhatja magát. A városi képviselőtestületnek volna kötelessége senkitől sem várni a székelység végpusztulásának megakadályozását, hanem erejének teljes megfeszítésével, a város polgárainak vagyoni szaporodását minden lehető módon előmozdítva nyilvánosan megbeszélni és a vagyontalan szegény népnek a pénzszerzés becsületes módjait munkaközvetítés útján lehetővé tenni.

Előbbi cikkemben megnevezett két testület körében előadtam, hogy az 1902-ik évi első székely kongresszus előkészítő bizottsága tudvaleg Ugron János ur azon indítványát, hogy: a székely kongresszust Székelyudvarhelyt tartjuk meg, azon indoklással utasították el, mert: Székelyudvarhely nem rendelkezik egy kongresszus megtartására alkalmas helyiségekkel, az addig jelentkezett tagok száma pedig annyira felszaporodott, hogy azokat Udvarhely városában elszállásolni nem is lehet.

Ez ellen nem volt apelláta! És én most mégis apellálok, az udvarhelyi Gazdasági Egyesület és az udvarhelyi Székely társaság tagjaihoz: hogy a 2-ik székely kongresszus megtartását Udvarhelyen kellő előkészítés mellett, tegyék lehetővé; habár előre láthatólag ezen kongresszus, a kolozsváriak által tervezett székely kiállítás kapcsolatba a legközelebbi két év alatt alig lesz előkészíthető. Okvetlenül szükségesnek tartom, hogy Székelyudvarhelynek és vidékének gazdaközönsége, a Székely-társaságnak tagjai, ki-ki a maga körében tanácskozzanak az iránt, hogy a második székely kongresszus és a Kolozsvárt tervezett székely-kiállítás Székelyudvarhelyt tartassék meg. Az előkészítő bizottságba Székelyudvarhely is választassék be, nagyobb csoportosulások Székelyudvarhelyt készületlenül ne találják, hanem azokat megelőzőleg a beszállásolásra alkalmas helyiségekről gondoskodjanak s a pusztulóban levő székelység vagyonosodásának kérdése, vezetők nélkül, gazdátlanul ne álljon; a székely vasutak egyik gócpontja: Székelyudvarhely pedig nyerjen egy központi indóházat és ennek Héjjasfalváról, Erdőszentgyörgyről, Zetelakáról és Homoródvölgyéből érkező vasutvonalak adjanak új életet, mert a székely vasutak kérdéseit eljéteni nem szabad.

Igaz ugyan, hogy az első székely

kongresszuson beadott indítványom látszólag nem lett megszavazva és egyedül a szászrégen-mádéfalvi vonal kiépítése lett sürgetendőnek elhatározva; az én indítványom pedig a kongresszusi határozatok közt csak mint jámbor ohajtás szerepel, de én most is csak azt a fővonalat tartom székely vasutnak, mely székely községeken keresztül Marosvásárhelyt, Székelyudvarhelyt és Sepsiszentgyörgyöt egymással közvetlen vasuti összeköttetésbe hozza és egyik székely városból a másikba egy pár óra alatt el lehet jutni; tagadom, hogy a három székely város nevének kihagyása indítványom elutasítását jelentené. Ugyanis az első székely kongresszus határozatlan határozata következőképen van szövegezve:

„A székely kongresszus jövőre nézve ohajtdónak tartja, hogy a Fekete-tenger felé, Székelyföldön keresztül, nyugot keleti irányban építtessék ki a székelyvasutak fővonalát. Most alkalom adtán, ezen kongresszusi határozatra hivatva fel a magyar mérnök és építész egyesület vezető férfainak figyelmét, kiknek csodálkozásomra a „Székely-Udvarhely“ 10. számában megjelent hírlapi cikkről már tudomásuk volt s ezen kiváló szakemberek helyeselték a székelyudvarhelyi értelmiségnek azon törekvését, hogy nem kell bevárni a második székely kongresszus megtartásának bekövetkeztét, hanem ha azt akarják, hogy a négy székely vármegye időszakonként Székelyudvarhelyt tartsa összejöveleleit, ezen szakemberek is azt javasolták, hogy az udvarhelyieknek 50 évi törlesztéssel berendezve egy részvénytársaságot kell alakítani s a négy székely vármegye birtokossága részvényeinek tőkepénzét egy olyan központi székely nemzeti palota épületébe fektetheti, mint amilyen Budapesten a Köztelek, vagy Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun-Szolnok megyék vármegye háza, melyben a négy székely vármegye szellemi és anyagi érdekei érvényesülhetnek, sőt a mérnök- és építész-egyesületnek a székelység iránti meleg érdeklődése annyira ment, hogy ennek titkára Mihályfi József figyelmeztetvén engem a Palóczy Antal mérnök által kiadott naplárban foglalt adatokra, oda utasított, hogy hívjam fel az udvarhelyi Székely társaságot és a Gazdasági Egyesületet, a pozsonyiak példájára, hogy folyamodjanak közvetlenül a mérnök-egylethez és ohajtásukat magába foglaló kérvény által elérhetik azt, hogy az egyesület Udvarhely- és a másik három vármegye megterhelhetése nélkül elkészíteti a felépíteni kívánt székely nemzeti palota terveit.

Hasonló küzdelem kötelessége nehezedik a székelyudvarhelyi Székely-társaság tagjaira, kiknek összeköttetésbe kellene lépni a magyar kormány által támogatott részvénytársasággal, mely kereskedelmünk hiányait pótolni hivatva van.

A budapesti kereskedelmi részvénytársaság állami támogatás mellett berendezne a négy székely vármegye által építendő palota földszinti helyiségeiben a székely házi iparcikkek számára egy áruacsarnokot és munkaközvetítő osztályt.

Ez a palota nemcsak kongresszusok tartására lenne alkalmas, de ha állandó székely ipari-kiállítást rendeznének be, megbecsülhetetlen szolgálatokat tehetne ezen a téren is. Elismerem, hogy egy ilyen palota építése egyelőre sok nehézségbe ütközik. De felvettem a kérdést, mert a Székelyföldre nézve egy második kongresszus tartását és pedig Székelyudvarhelyen — életszükségletnek tartom.

Szóval fejleszteni kell Székelyudvarhely városát s e célból az általam fölvetett eszmék megvalósítását ismételtlen figyelmébe ajánlom az érdekelt köröknek. Figyelmébe ajánlom annál is inkább, mert csak e város céltudatos fejlesztésével teremthetünk Székelyudvarhelyből igazi közgazdasági gócpontot s a székely vasutak is, mint később látni fogjuk, csak akkor teljesíthetnek a székelysége nézve mentő munkát, ha van egy központ a Székelyföldön, ahonnan a nép anyagi és erkölcsi regenerációját keresztül vinni lehet.

Az ipari munkások szabad lyceuma.

Dr Kovács Géza városunkban ujonnan meglepedett fog- és gyakorló orvos tartott a múlt vasárnap délután az iparosok körében mintegy 150 hallgató jelenlétében igen hasznos felolvasást „Az alkoholról“.

Felolvasásának rövid tartalmát a következőkben foglaljuk össze:

Mióta az emberiségnek története van, ismeretes a bor. A borban, valamint a gyárilag előállított valamennyi másnemű italban szesz vagy alkohol van. Az alkohol tartalmu italokat két főosztályba sorozhatjuk, u. m. természetes és mesterséges italok. Mesterséges a sör és szesz gyártása, mely igaz, hogy már közvetlenül is egy egész sereg munkást foglalkoztat, sőt foglalkozási ágának a kumló, árpa, kukorica, mivel ezekből állítatnak elő, hathatós előmozdító s ez által sok ezer mezőgazdasági munkásnak kenyérszerzői, mindazonáltal az ezen uton nyert haszon koránt sem áll arányban azon veszteséggel, mely éri az emberiséget a mesterségesen előállított szesz-tartalmu italok tulságos mérvű fogyasztása következtében.

Az alkoholon kívül, az egészségi követelményeknek hatalmas ellensége az emberiség legjövedelmezőbb foglalkozási ága: az ipar. Mert a legtöbb ipari foglalkozást a szobában, tehát zárt helyen kell végezni; némelyik rendkívüli nagy port idéz elő (len, kender-gyár), másoknak olyan az anyaga, hogy a szervezetet erősen megtámadja (gyufagyár), a következő ismét a végrehajtandó vegyi folyamat alatt, egészségtelen gázokat fejleszt és kellemetlen szagú utótermékei vannak s így tovább, de a rohamosan fejlődő technika és hygienikus eszközök segítségével ezen mind jobban és jobban segítve van már és lesz ezután még jobban.

A spiritusnak az a tulajdonsága, hogy a húsból a vizet kiszívja, mi által gyorsabb vérkeringés indul meg ezen víz helyreállítására s innen van

már az első mennyiség bevitelénél az a kellemes felmelegedés.

A gyomorban két emésztő alkotó rész van, u. m. a sósav és pepsin. A szesz a pepsint porrá csapja ki, mely akkor az emésztésnél nem működhet, azt meggátolja. Innen van, hogy az iszákos emberek rendszeresen keveset esznek s akkor is inkább könnyebben emészthető növényi eledeteket.

A szesz fokozottabb szív s így összes szervi működést idéz elő, s ennek a közönséges jókedvtől elkezdve az összerogyásig, különféle nyilvánulásai és fokozatai is vannak.

A szesz hatása mindenestre függ elsősorban az illető egyén szervezeti ellenállásától, másodsor pedig a bekebelezett mennyiségtől; 10—12 órai alvás után azonban ennek hatása megszűnik és a hátramaradott esetleges főfájáson kívül erős szomjúság érzete áll elő; veszedelmes azonban ezen szomjúságot ismét alkohol tartalmú italokkal csillapítani, oltani.

Ugy a szív, mint az ütőerek, melyek egy-egy összehúzódó és kitáguló gummi tömb, illetve cső módjára működnek, a gyakrabban előidézett fokozottabb szív működés következtében kitágulnak, a faluk elzsírosodik s így meglustulván, ezen folytonos összehúzódást nem teljesíthetik kellő pontossággal, minek következtében az előre toltuló vér, falaikat megrepsztvén, vérkiömlés, guttaütés áll elő a testnek egy vagy más részében, leggyakrabban természetesen a szesz italok élvezőinél.

A metil tartalmú szesz fele italok sokkal jobban ártanak, mert ezek valósággal elbuitnak, a mely jelenség még a gyermekekre is átöröklődik, mint az etil tartalmú természetes uton előállított bor és ebből készült konyak-féle italok. Gyermekeknek azonban, mivel szervezetük ellenálló képessége oly csekély, mind a kétféle ital egyformán veszedelmes.

Egészséges embernek minden veszedelem vagy utóhatás előállása nélkül naponta lehet fogyasztani egy liter sört, egy filliter bort, vagy egy-két deci pálinkát, de nem mindeniket, csak akármelyiket ezek közül.

Végeredményében bármilyen hasznot is hajt a mezőgazdaságnál a szesz tartalmú italok előállítása, egészségileg és erkölcsileg azonban sokkal többet veszít a nemzet ezek használata következtében, s így mindenki tartózkodjék elsősorban a saját, másodsorban pedig a nagy nemzeti érdekektől, mert a szesz italok túlságos bekebelezése folytán előállott pillanatnyi intenzívebb életműködés mindig pénz, idő és egészségi veszteséggel jár.

Dr Kovács Géza előadó urnak ezen kiválóan hasznos felolvasásáért az élénken érdeklődő hallgatóság nevében Solymossy Endre bizottsági elnök mondott meleg köszönetet, mely után végezetül a Szózatot énekelte el az egybegyűlt tanulni vágyó hallgatóság.

A jövő vasárnap Petrányi Géza tanár fog előadást tartani.

Érdeklődünk ez iránt is melegen.

A székely akció kiterjesztése. Kisküküllő- és Torda-Aranyosmegyék törvényhatósága még Darányi földmivelésügyi minisztertől kérelmezte, hogy a székely akció e vármegyék székelylakta községeire is kiterjesztessék. Tallian földmivelésügyi miniszter ez ügyben most határozott, értesítette mind két vármegyét, hogy kérelmüket teljesítette s a székelyföldi felségítési akciót Küküllőmegyének, Maros-Torda- és Udvarhelymegyékkel szomszédos, székelylakta községeire, továbbá Torda-Aranyosmegyének volt Aranyos-vidéki részére és a szintén felségítésre szoruló Torockó községre is kiterjesztették. Balogh Vilmos miniszteri tanácsos, székelyföldi miniszteri megbízottat pedig felhívta, hogy a székelység gazdasági helyzetének javítására irányuló javaslatával ezen községekre is legyen figyelemmel.

Tan- és nevelésügy.

284—904. szám. A „Magyar Tanügy” című heti folyóirat, mely Budapesten, Dr Lázár Béla szerkesztésében és kiadásában jelenik meg, a folyó 1904-ik évben is megmarad első ízben kitűzött irányára mellett, a mennyiben a közoktatás minden ágát felölelő tartalommal fog továbbra is megjelenni. Minthogy a „Magyar Tanügy” azt a célt, hogy a közönséget tanügyi kérdésekben megbízhatóan tájékoztassa, a V. k. M. erkölcsi támogatását eddig meglegedésre töltötte be, a „Magyar Tanügy”-et, a V. k. M. öngyméltóságának 1904.

évi január 12-én 4589—904. számú rendelete értelmében az iskolák tanítói könyvtára részére leendő beszerzés céljából, az iskolák és intézetek igazgatóinak figyelmébe melegen ajánlom. Székelyudvarhely, 1904. február 12. Sziklay P. Gyula, kirtanfelügyelő.

Egyházi élet.

Építsünk Székelyudvarhelyen templomot! A közművelődés oltárán Isten dicsőségére áldoz, ki a Székelyudvarhelyen építendő unitárius templom költségeihez hozzájárul. Az egyházközség előjárósága a következő kegyes adományokat vette éshálás köszönettel nyugtázza. Az udvarhelyi D. F. fiók egylet által Homoródszentpálon rendezett házi-estély tiszta jövedelme 250 K. Ürmösi Károlyné kezdeményezésére a h.-jánosfalvi nők gyűjtése: Ürmösi Károlyné 2 K, Kiss Györgyné, Darkó Eszter, Darkó Pálné 1—1 K, Benedek Mózesné 80 fillért, Kelemen Mózesné, Márkos Andrásné, László Vilma, Mezei Domokosné, Mezei Eszter 60—60 fillért, Jobb Jánosné, id. Kelemen Mózesné, Kelemen Lőrincné, ifj. László Mózesné, László Andrásné 40—40 fillért, László Mária, Bíró Mária, Vas Rebi, Godra Julianna 30—30 fillért, Varga Andrásné, Varga Mózesné, Uzoni Julianna, Benedek Ferencné, Cseke Mózesné, Cseke Istvánné, Sándor Dénesné, Kiss Beniné, Vasas Jélianna, László Mózesné, Hegyi Mózesné, Csoma Zsigáné, Sárdi Mózesné, Márkos Józsefné, Benedek Feriné, László Zsuzsika, László Rebi, Kerekes Mária, Vas Mária. Kerekes Rebi, Vas Julis, Sándor Lina, Pálfi Julianna, Kiss Julianna, Márkos Mária, Molnár Józsefné, Szabó Julis, László Zsuzsa, Cseke Rózália, Molnár Mária, ifj. Vasas Julis, Szász Rákhel, Cseke Julianna, Márkos Zsuzsa, Márkos Irma, Vas Ráki, László Zsuzsika 20—20 fillért, Gergely Ferencné, Hegyi Józsefné, Csepregi Mária, Sándor Julis, Kádár Julianna, Gábos Rebeka, László Mária, Varga Kriska 10—10 fillért, Buci Rebi 12 fillért. Együtt 20 K 32 fillér. Az I—XXX. közlemény összege 5193 K 47 fillér. E közlemény összege 270 K 32 fillér. Összesen: 5463 K 79 fillér.

Külömfélék.

A székelyföldi miniszteri kirendeltség megbízottja Székelyudvarhelyen.

Dorner Béla, a földmivelésügyi miniszterium székelyföldi kirendeltségének udvarhelymegyei megbízottja a napokban városunkba érkezett és megkezdte működését.

Örömmel regisztráljuk ezt a hirt, nem csak azért, mert a megbízott által újabb és közvetlen kapocs létesült a székely akció vezetőségével, hanem azért is, mert Dorner személyéhez nagy várakozásokat fűzhetünk.

Dorner Béla, aki a keszthelyi gazdasági akademián és külföldi tanulmányutain szerzett kiváló képzettségét, mint közigazdasági író is érvényesítette, bizonyára magával hozta azt a tetterős fajszereget, melytől érdekeink kielégítését várhatjuk.

Az új megbízott azonban nem csak elméleti, hanem nagy gyakorlati ismeretekkel is rendelkezik. Apósának Libits Adolf jószágkormányzónak oldalán, József kir. herceg aleuthi uradalman évekig volt alkalmazva, ahol rövid idő alatt annyira kitüntette magát, hogy Darányi miniszter a földmivelésügyi miniszteriumba hívta be. Ilyen auspiciumok mellett talán nem csalódunk, mikor az ő hivatalos működésétől a székely akció intenzívebb, a való életnek megfelelőbb fordulatát várjuk.

Dorner Béla szerkesztőségünkben is bemutatkozott, mielőtt megkezdte volna hivatalos működését. Mint akkor, úgy most is biztosítjuk őt arról, hogy lapunk programjához híven támogatjuk őt a székelység megmentése körül kifejtendő munkásságában.

Tesszük ezt azért is, mert tudjuk, hogy ennek az elhanyagolt és pusztulásnak indult székelységnek egy jó barátot nyertünk az ő személyében, kinek ambíciója lesz közreműködni egy fontos történelmi hivatással bíró nép talpraállításánál. Ebben a reményben üdvözljük a kirendeltség megbízottját városunkban!

Gróf Haller János főispán beiktatása. Gróf Haller János Háromszékvármegye ujonnan kinevezett főispánjának ünnepélyes beiktatása f. hó 23-án lesz Sepsiszentgyörgyön. Az új főispánt a

vármegye legnagyobb díszel ohajtja fogadni s e célból már folynak az előkészületek. Gróf Haller 23-án érkezik vármegyéjébe, melynek határán küldöttség fogadja Lesz banderium, diszközgyűlés és 600 terítéses bankett, melyet a főispán ad vendégeinek. A beiktatásra vármegyénket is meghívta az ünneplő vármegye törvényhatósága. Dr Damokos Andor alispán értesítette Háromszékvármegye alispánját, hogy vármegyénket egy 20 tagból álló küldöttség által fogja magát képviseltetni. A már eddig jelentkezettek névsora a következő: Gyárfás Endre, Sperker Ferenc, Daniel Lajos, Orosz Lajos, Lántzky Sándor, Gálffy Kálmán, dr Demeter Lőrinc, Benedek Imre, Pálffy Jenő, Daniel Károly, dr Valentsik Ferenc, Szabó Gábor, dr Török Pál, Fás Gyula, Ádám Albert, Szakáts Zoltán, Szombatfalvi Lajos, Becsek Aladár, ifj. gróf Haller János.

Péterfy Lőrinc kadiacs—bethlenfalvi plebános e hó 21-én (vasárnap) tartja meg beköszöntőjét új állásának elfoglalása alkalmából.

Új plebános. Majláth püspök a Péterfy Lőrinc plebánosnak Kadicsfalvára történt megválasztása folytán üresedésbe jött állásra: Orbán János piski-telepi káplánt vágási róm. kath. plebánosnak nevezte ki. Orbán városunkból való s igen derék, képzett lelképásztor és így kétszeres az örömrünk a püspök ur ő méltóságának szerencsés választása fölött. Bizonyára a vágási hívek is örvendenek a tehetséges új lelkész jövetelének.

A székelykeresztúri tanítóképző ügye. Öszinte örömmel konstatáljuk, hogy az akció, melyet a székelykeresztúri tanítóképző ügyében megindítottunk, nem maradt kiáltó szó a pusztában. Elégtétellel vesszük a hirt, hogy a megyei társadalom minden rétege megmozdult, hogy megvédjük vármegyénket számára ezt az intézetet, melyet eléggé könnyelműen Marosvásárhelyre ohajtanának áthelyezni a marostordavármegyék. A sajtóban is visszhangra talált híradszunk. Többek közt a kolozsvári „Ellenzék”-ben tette szavá ez ügyet Borbély Sámuel, aki szintén oda konkludál, hogy az áthelyezés céltalan és indokolatlan támadás lenne a székelyföldi érdekek ellen. Jeleztük lapunkban, hogy Székelykeresztúr nagyközség képviselőtestülete, a vármegye öt választó kerülete képviselőinek közbelépését kérte ez ügyben. Most mint újabbban értesülünk: dr László Mihály országgyűlési képviselő is megígérte támogatását és táviratban jelezte, hogy Székelykeresztúr ez eminens érdekében közbe lépett. Annál inkább örülünk dr László Mihály ezen eljárásának, mert ebben újabb bizonyítékát adta annak, hogy vármegyénket népével együtt érez s nemcsak kerületének, hanem egész vármegyénknél érdekeit szíven viseli s mert e kiváló tanügyi szaktekinetely állásfoglalásának döntő befolyást tulajdoníthatunk. A távirat következőleg szól:

Községi képviselőtestületnek

Székelykeresztúr.

Eljártam. Beszéltem. Tanítóképző marad. Nem kell aggódni, akármit tervelnek mások.

Dr László Mihály.

A helybeli székely dalegyet által f. hó 13-án, a Hungária vendéglő helyiségeiben rendezett estély igen szépen sikerült s úgy a dalegyet, mint az egyes szereplők a közönség legmelegebb ovációiban részesültek

Állami székely iparmúzeum. „Az Ujság” c. fővárosi előkelő napilap f. hó 16-iki számában olvassuk, hogy az elsőt iparoktatási tanfolyamokat a Székelyföld fővárosában (?) központosítani fogja a kereskedelmi miniszter s az így kibővített ipari szakiskolát szerves összeköttetésbe hozzák a marosvásárhelyi iparmúzeummal, melyet az egész Székelyföldre kiterjedő hatáskörrel ruháznak fel. Tehát ismét székelyfőváros lett Marosvásárhely; ismét központosítani akar valamit. Ez a hír különben amilyen homályos, clyan képtelen is Mit központosítanak? Azt a mi nincs? Hol központosítanak? A Székelyföldön kívül. Ezzel a logikával Európa ügyeit központosítani lehetne Afrikában I. Jakab szaharai császár birodalmában. Mert ha lehet a székely nép megmentésére egy akciót kezdeményezni a Székelyföld érdekei körén kívül — Marosvásárhelyen; ha lehet a székely nép érdekében alkotott intézményeket kivinni Marosvásárhelyre; ha lehet remélni, hogy egy tőlünk idegen vidék, idegen érdekeit istápoló intézmény reánk kiterjedő hatáskörrel feladatának megfelelően, — miért ne lehetne Európa ügyeit a szaharai császárságban elintézni? Mikor nyílik már ki az emberek szeme? Mikor lesz vége a

papiros munkáinak mentésének rólunk és pénz, elvesz ez a közpö de a való é

— Tr 14-én lezaj mint erkölcs felelt a közö gedi ez alk s így csak sikert, mely arányban al az egész es pest-szállón nagytermébe táncolta s a tartott.

— A le f. hó 14 ekkor adato gáló ifjunak és okmányb megelőzve és lelkes tartott Pál VII r. 21., ismertető j templom k előtt, buzdi jutalmat P ki 15 évet pedig a kö oklevél. A földjéhez va tanusított elismerő ok át figyelme tetére és a gyen ez a nak, jövend dapest, 190 a Székely E meter lelkés nak köszöni további kit példa követ be a felomé

— Ar hirt adunk zajlásról s jan — az nyug. főisp dorta. Mint megpróbált is erős szta léseink a v

— Ga Sámuel, a s zet gazdasá ségben gazo feljavításár A felolvasás szédos közs mivélésügyi tartására ka ken bizonyi képző intéz tölt be, mel a tanítézet rendü szóke mény, hogy szaktanárral egyes közsé meretekbe a támogatásr hagyva kiép kulturmisszi

— Ta gyár alkalm Gombos szolgabíró, k a b h á z y orvos és d alatt f. évi deznek. Tisz zött osztatik

— Jár mételten ur leg 2 kanya gedett gyer

papiros munkának, a székely nép elméleti megmentésének? Mikor látják már át, hogy határozni rólunk és nélkülünk, csak időfecsérlés, kidobott pénz, elvesztegetett munkaerő? Ez a muzeum és ez a központosság az elméleti munka eredménye, de a való élet követelményeinek veresége lesz.

— **Trefás tündérestély.** A vasárnap, f. hó 14-én lezajlott trefás tündérestély úgy anyagi, mint erkölcsi tekintetben fényesen sikerült s megfelelt a közönség várakozásának. Terünk nem engedni ez alkalommal a résztvevők neveit felsorolni s így csak arra szorítkozunk, hogy konstatajuk a sikert, mely a jólékony célnak hozott áldozattal arányban áll. A tiszta jövedelem 800 K a közönség az egész estély alatt kitünően mulatott a Budapest-szállónak ez alkalomból szépen feldiszipított nagytermében. Az első négyest mintegy 110 pár táncolta s a mulatság egész a késő reggeli órákig tartott.

— **A hü cseléd jutalma.** Szép ünnepség folyt le f. hó 14-én (vasárnap) d. e. H. karácsonfalván, ekkor adatott át egy 12 éves korától fogva szolgáló ifjunak a Székely-Egyesület jutalma pénzben és okmányban, az unitárius templom előtt. Ezt megelőző istentisztelet volt, melyen alkalmi szép és lelkes beszédet Demeter Dénes lelkész tartott Pál apostol korinthusiakhoz írt I. levele VII r. 21., 22., 24. versei alapján — a jó cseléd ismertető jegyeiről. Istentisztelet végeztével a templom kerítésében nagy néptömeg sokasága előtt, buzgó szavak kíséretében adta át a 40 K jutalmat Pál János körjegyző Füzi Józsefnek, ki 15 évet szolgált, Tamás Péter h.-szolgabíró pedig a következő szövegű okmányt: „Elismerő oklevél. A Székely Egyesület Füzi Józsefet szülőföldjéhez való igaz ragaszkodásáért, szolgálatában tanúsított becsületességéért és hűségéért evvel az elismerő oklevéllel tünteti ki, hogy egész életén át figyelmeztesse a szülőhaza törhetetlen szeretetére és a kötelesség becsületes teljesítésére. Legyen ez a két erény a székely nép felvirágzásának, jövődő boldogulásának éltető forrásává. Budapest, 1903. dec. havában. Dr. Bedő Albert, s. k. a Székely-Egyesület elnöke“. Végezetül még Demeter lelkész szolt; a hatóság megjelent tagjainak köszönetet mondva, a jutalmazott szolgát a további kintartásra, a nagy közönséget a nemes példa követésére buzdítva. Hatalmas éljenzés zárta be a felémelő szép ünnepélyt.

— **Árvíz veszély** címmel mult számunkban hirt adunk az e hó 12-én reggel megindult jégzajlásról s többek között — téves információ alapján — azt is megirtuk, hogy Dr. Török Albert nyug. főispán malomgátját az áradat magával sodorta. Mint utólag örömmel értesülünk — a nagy megpróbáltatás dacára sem szakadt el a különben is erős szerkezetű cseregát. Egyebekben értesüléseink a valóságnak megfelelnek.

— **Gazdasági felolvasás.** Szentannai Sámuel, a székelykereszturi áll. tanítóképző intézet gazdasági szaktanára f. hó 7-én Derzs községben gazdasági felolvasást tartott „A legelők feljavításáról s azoknak jövedelmezőbbé tételéről“. A felolvasáson számosan jelentek meg a szomszédos községekből is. Szentannai Sámuel a földmívelésügyi minisztertől harminc ilyen felolvasás tartására kapott megbízást. Ezen körülmény élénken bizonyítja, hogy a székelykereszturi tanítóképző intézet vármegyénk területén olyan missziót tölt be, melyet nem nélkülözhetünk s épen ezért a tanintézetnek jelenlegi székhelyén hagyását elsőrendű székely érdeknek tekintjük. Már azon körülmény, hogy Székelykeresztúron egy gazdasági szaktanárral rendelkezünk, aki onnan utazik az egyes községekbe, hogy népünket a gazdasági ismeretekbe avassa, újabb érv azon törekvéseink támogatására, hogy a tanítóképző jelenlegi helyén hagyva kiépíttessék és alkalmassá tétessék fontos kulturmissziójának minden irányú kielégítésére.

— **Táncmulatság.** A székelykereszturi lengyár alkalmazottai Fiedler János lengyáros, Gombos Sámuel tanár, Gálffy Kálmán főszolgabíró, Jáeger József gyógyszerész, Jakabházy Gábor jegyző, dr. Lengyel Árpád orvos és dr. Viola Sándor ügyvéd védnöksége alatt f. évi február hó 20-án táncmulatságot rendeznek. Tiszta jövedelem a lengyár munkásai között osztatik szét.

— **Járványos betegségek.** Városunkban ismételen uralkodnak a ragályos betegségek. Jelenleg 2 kanyaróba és 9 szamarhurutban megbetegedett gyermeket gyógykezelnék.

— **A kereskedő-ifjúsági kör** helyiségében holnap (pénteken) este fel kilenc órakor Dózs Jakab kir. főreáliskolai tanár igen érdekes felolvasást tart.

— **Táncvizsgabál.** A rövid farsang utolsó mulatsága, a helybeli róm. kath. főgimnázium ifjúságának folyó hó 15-én rendezett „táncvizsgabál“-e fényesen sikerült. A város éber tündérkéi — mint mindig, úgy — most sem kis bizonyítékát mutatták az ifjúság iránti érdeklődésüknek: oly nagy számban jelentek meg a szerénynek ígérkező estélyen, hogy az iparos önképzőkör emeleti terme mind szűkebb és szűkebbnek látszott, míg végre szinte „zsufolásig“ megtelt. Eme meleg érdeklődést az ifjúság igyekezett is kiérdemelni: igazán fáradhatatlannak mutatta magát a hölgyek forgatásában úgy, hogy bizonyára nem önkaratukból bontották meg az estélyt kora 2 órai távozásukkal. A zene akkordjai még a reggeli órákban is hangzottak s egyes „szabadabbak“ ugyancsak jó kedvvel lejtettek. Az estély sikerét bizonyítja az is, hogy a francia négyest 50 pár táncolta.

— **Daniel-forrás.** Forgalomban levő borvizeinkhez egy újabb savanyúvíz forrás terméke fog csatlakozni. Ezen forrás a Vargyas-patak völgyi „Daniel-forrás“, melyet most hoznak forgalomba. A kitünő vizet dr. Hankó Vilmos, az ismert nevű tudós analizálta és a következő szakvéleményt adta ki: A Vargyas-patak völgyében felbuzgó „Hargita gyöngye“ Daniel-forrás vizének (régében Hargitai borviz) Chemiai összetétele 1000 grammában: Natrium chlorid (konyha só) 1.7731 gr. Natrium hydro carbonat 1.6668 gr. Calcium hydro carbonat 0.4734 gr. Magnesium hydro carbonat 0.4732 gr. Vas hydro carbonat 0.0699 gr. Kalium chlorid 0.0141 gr. Lithium hydro carbonat 0.0077 gr. Natrium sulfat 0.0039 gr. Mangan hydro carbonat 0.0038 gr. Silicium dioxid 0.0882 gr. Borsav — nyomok. — A szilárd részek összege 4.5741 gr. Szabad széndioxid 1.8587 gr. Szabad széndioxid térfogata 942.5 cc. A „Daniel-forrás“ vizének Chemiai jellegét az elemzés tanúsága szerint a konyhasó, a natrium hydro carbonat és a szabad széndioxid szabják meg. Az uralkodó alkotó részeknek mennyisége és aránya — bár a víz vasban is gazdag — ezt a vizet a lúgos sós-savanyú vizek sorába helyezi. A „Hargita gyöngye“ Daniel-forrás vizét a konyhasó, a natrium hydro carbonat és a szabad széndioxid szerencsés aránya a hirneves Seltersi-vízzel, meg — eltekintve a hőmérsékletétől — az Emsi Viktória vízzel állítja egy sorba. A „Daniel forrás“ vize, a mely kellemes ízénél, tisztaságánál fogva, mint üdítő- és borviz kitünő, mint gyógyviz hivatva van arra, hogy az orvosi gyakorlatban a seltersi és emsi vizeket pótolja. Budapest, 1903. december 14. P. H. Dr. Hankó Vilmos, a budapesti II. ker. áll. főreáliskola chemiai tanára, a m. tud. akademia tagja. — Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy a Lobogó fürdői gyógyvizet szintén bemutatták Hankó dr. nak, aki erről a következő előleges véleményt adta: A „Lobogó borviz“ Lántzky-forrás vizét megvizsgáltam minőségi elemzés módszerével; konstatalhatom, hogy ásványi anyagokban (különösen magnesium és calcium vegyületben) tartalmasabb a Daniel-forrás vizénél. Minthogy szabad szén-sav tartalma is nagyobbak látszik, minden valószínűség szerint még tartósabb is lesz annál. A víz feltétlenül érdemes az analízisra. Dr. Hankó Vilmos. Borvizeink tehát ismét szaporodtak s ezzel csak a székely nép gazdasági érdekei nyertek, mert az eddig felhasználatlan elpocsékolt vizek forgalomba hozatalával kiszoríthatjuk a külföldi, hasonlóképp vizeket, melyek révén már nagy összegek vándoroltak a külföldi borvitzulajdonosok zsebébe.

— **Lopás.** Folyó hó 14-én a Boros-féle szeszgyár istállójából bethlenfalvi Balázs Ignác egy 13-14 éves fiu, ellopta a hámozott nikkel kulcsait. Csakhamar rajtavesztett azonban, mert észrevették, hogy az elloptott hámozott kulcsokat árulja. Az ügyet a kir. járásbíróshoz tették át.

— **Betörés.** Hancz Sándor szabómester lakásába folyó hó 14-én este 7 órakor ismeretlen tettesek behatoltak az ablakon át, minden egyéb tárgyat érintetlenül hagyva, egy kis ládát vittek el, melyben 10 K pénz, 90 K értékű ékszer és 101 koronáról szóló takarékpénztári könyvecske volt. A ládát a kapu mellett üresen megtalálták. A nyomozat folyik.

— **Kiadó lakás.** A Szent-Imre-utcában egy 3 szobából és konyhából álló utcai lakás, Szentgyörgynaptól kiadó. Értekezhetni Pap János tulajdonosnál.

Csarnok.

Éjjel.

(Történik egy kis városkában, a főpiacon, éjjel. Sötétség, sár és eső.)

I. ur: Pardon!

II. ur: Bocsanat, hogy uraságodba ütköztem, de nem látok.

I. ur: Én sem... Izé? Talán nyajthatna egy kis felvilágosítást?

II. ur: Mit akar?

I. ur: Merre van észak, dél, kelet, nyugat?

II. ur: Nem vagyok földrajzi professzor.

I. ur: Látja, ha tudnám, akkor haza is tudnék menni.

II. ur: Aki ilyen időben kint jár...

I. ur: ... az hordjon magánál iránytűt. Hát talán azt megmondhatja, merre van itt az átjáró?

II. ur: Átjáró? Uraságod talán idegen és nem tudja, hogy az átjáró azért van, hogy a sárban usszék? — Mit? hogy nem látja az utat? Hát menjen a falnak, vagy usszék a sárban, északnak, délnek, keletnek, nyugatnak...

I. ur: Kérem, kérem!

II. ur: ... északnyugatnak, északkeletnek... Érti?

I. ur: ... Igen...

II. ur: Aztán ne válogassa a rézenkopogóját, hanem lubickoljon értette? Az átjárót nem magának csinálták, hanem azért csinálták, hogy ne legyen, mert ha azért csinálták volna, hogy legyen akkor látná... értette?

I. ur: (Ismét egy emberbe ütközik) Pardon!

II. ur: Bocsanat, hogy uraságodba ütköztem, de nem látok...

I. ur: Nem ismeri azt az urat, aki ott kiabál?

III. ur: Az? Ő a köztisztaság felügyelője, a kópé...

Káro.

Közgazdaság.

Gabona-árak, Székelyudvarhelyen, folyó hó 16-án: Tiszta buza 12.50 K. Elegy buza 11.— K. Rozs 8.50 K. Zab 4.50 K. Arpa 8.50 K. Tengeri 9.50 K. Hetivásáron kereslet csekély, az árak változatlanul állanak. Széna, szalma és takarmányban kevés behozatal és jó kereslet volt. Burgonya 3 K. — Árak hektoliterenként értendők.

Szerkesztői üzenetek.

Lesz még tavasz, gyászoljatok! Ha meghalok. Miért versz úgy? c. versek jó önképzőkör munkák. Gyakoroljon önmagával szemben szigorubb mértéket. Egyiket talán közölni fogjuk.

Nemo. Névtelen leveleket figyelemre nem méltatunk.

X. y Havasalján. Nem tartjuk opportunusnak a székely mentési akció ilyen irányu támadását. Ha csekély is az eredmény, de mégis valami. Cikkében politika is van s ezért sem közölhetjük. Az erdő dolgát azonban szóva fogjuk tenni ohajtása szerint.

Nyilt-tér*

— Rövid használat után nélkülözhetlen. —
— Igen alkalmas utazásoknál. —
— Egészségügyi hatóságok által megvizsgálva. —

Bizonyítvány kelt Bécsben,
1887. jul. 3-án.

Kalodont

nélkülözhetlen

fogtisztító-szer.

Elsőrangú hygienikusok elismerik, hogy egészségünk fentartásánál nem nélkülözhető a fogak és szájüreg gondos ápolása. Nevezetesen gyomorbetegségek hátrithatók el ez által Ennél legsikeresebbnek bizonyult a „KALODONT“, mely az antiszeptikus hatást a fogaknál szükséges mechanikus tisztítással kitünően egyesíti.

* Az e rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget sem vállal a Szerk.

A legjobb és legolcsóbb

közvetítő az
apróhirdetés!

Aki gyorsan és előnyösen házat, birtokot, üzletet, árut venni vagy eladni akar, **Aki** bármiféle állást vagy foglalkozást keres, **Aki** lakást, üzletet, birtokot stb. bérebe venni vagy adni kíván, **Aki** társat, pénzkölcsönt stb. keres, **Aki** szakácsnőt, o szobalányt, mindenest, gyermekleányt keres, **Aki** férjhez menni, nőszülni, vagy más ismeretséget, vagy levelezni akar,

biztosan és leggyorsabban eléri célját, ha igénybe veszi a

„Székely-Udvarhely”

Apró hirdetés rovatát, ahol minden egyszerű nyomású szó csak négy fillér.

! Eladó vadászfegyverek !

Egy használt, de jó állapotban levő drilling (háromcsövű vadászfegyver) és egy 20 cal. serétes lancaster fegyver eladó. Cím e lap kiadóhivatalában.

BOR. Jó és olcsó asztali csemege és gyögborok literenkint 28 krtól 1 frt 40 krig **Fernengel Gyula** bor nagykereskedésében kaphatók. 5 literen felüli vételnél külön kedvezményes árak.

Eladó szálloda. Nehai Kassay Domokos örökösei Székelyudvarhelyt, a Batthyány-téren levő, jelenleg: Központi szálloda, épületes telket szabad kézből eladják. Az eladás feltételei: Dr Kassay Albert városi tisztiorvos, mint az örökösök megbízottjánál megtudhatók.

Előkelő üzlethelyiség. Székelyterurott, a piac-téren, egy üzlethelyiség, valamint 3 szoba, konyha, segédlakás és melléképületek kiadó. Bővebb felvilágosítást ad Benkő Mihály tulajdonos.

Mint gyógyvíz csodahatásu.

Kászoni Főkut.

Természetes gyógy borviz!

Kizárólagos főraktár Udvarhelyvármegye egész területére: SZENTPÉTERY GERGELY fűszer-, üveg-, porcellán- és diszműáru kereskedésében Székelyudvarhelyt, Deak-tér 15 szám alatt. — Üvegenkénti ára 12 fillér.

Mindig friss szállítmány.

Kiadó lakások és üzlethelyiség. Hat raktár, pince és padlás mellék-helyiségekkel, legjobb forgalmu helyen, 1904. évi március havától kezdve kiadó. Értekezni lehet: Szenkovits János utóda férfi-és női divatáru üzletében Székelyudvarhelyt.

Kiadó vendéglő. Simó János-féle nagyforgalmu, széleskörből látogatott Kossuth-utcai vendéglő folyó évi április 24-től kiadó, **esetleg eladó.** Értekezhetni Walter Vilmos tulajdonossal a „Központi szálló”-ban.

Hirdetmény.

Erked község eljárásága által ezennel közhírré tétetik, hogy a 10488 hold területet magában foglaló vadászterületét a f. 1904. év július hó 1-től 1907. év június 30 áig terjedő időre nyilvános árverésen folyó év február hó 28-án d. e. 9 órakor a községházánál haszonbérbe adja; kikiáltási ár évi bérlet címen 50 korona.

Erked, 1904. február hó 13-án

Bálint Mihály, k. jegyző. Haim Márton, k. főbíró.

Fogorvos Székelyudvarhelyt.

Dr Kovács Géza egyetemes orvostudor fog- és szájspecialista műterme Kossuth-utca 56. sz. alatt. Szerényebb viszonyok között levő vidéki földmiveseknek foghuzásokat és más apróbb műtéteket 1 koronáért, teljesen szegényeknek pedig díjtalanul eszközöl.

Kérjen csak **Selle és Káry-féle**

FREDIN

legjobb tisztítószer minden lábbelihez, fekete és sárga színben. Különösen ajánlható boxcaif, oscarica, chevreaux és lakkcipőhöz. Bécs, XIII!

Névjegyek, eljegyzési- és esküvőkártyák, meghívók, valamint mindenféle nyomtatványok a legjutányosabb áron és gyorsan készülnek

Betegh Pál
könyvnyomdájában
Sz. Udvarhelyt,
Kossuth-utca 15. sz.

3-904. iskolaszéki szám.

Pályázati hirdetmény.

A székelyudvarhelyi városi elemi fiu iskolánál elhalálozás folytán megüresedett igazgató tanítói állásra és az ennek betöltésével esetleg megüresedő osztálytanítói állásra ezennel pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állások valamelyikét elnyerni ohajtják, hogy képesítésüket, korukat és eddigi szolgálatukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérésüket hozzám **folyó évi február hó 29-ig** nyújtásák be.

Az igazgató tanítói állás javadalmazása évi 1200 K fizetés és 240 K lakpénz, az osztálytanítói állás javadalmazása évi 1000 K fizetés és 200 K lakpénz.

A kisbirtokosok által

sajátkezüleg a legnagyobb gondal, angolnyelves és rafiás eljárással készített, kitünő minőségű vagyonilag szavatolt fajtisztá I-ső rendű miniszteri szokványrendeletnek minden tekintetben megfelelő **szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas csemege és borfajú szőlőoltások** a tapasztalatok során fajtisztának, a legjobbakkal és legmegbízhatóbbaknak bizonyultak! Minden nagyhangon hirdető, gyárilag füllesztett, reklamirozott, előhajtásos oltást messze felülmulnak! **Chassellás, muskotály és más legkiválóbb csemege-fajokból összeválogatott I-ső rendű lugasgyűjtemény ára** (melyeknek megeredéseért és jóságáért felelőség vállalatik): 1. Kisösszeállítás (15 darab) 5 korona. 2. Nagy összeállítás (30 darab) 10 korona. a) **Borfajok**, amerikai riparia portális alanyon oltott gyökeres, fás és zöld oltványok ára tavaszi szállításra: ezer darab 200 korona, száz darab 22 korona, tíz darab 2 korona 50 fillér. b) **Csemegefajok**, árak tavaszi szállításra értendőek: ezer darab 220-240 korona, száz darab 25-30 korona, tíz darab 3-5 korona.

Hazai szőlőfajok! (Filoxeramentes.) **Szőlőkirály!** (Delawáre): A kötött talajon egyedül használható olyan rendkívül korai direkttermő, melynek 25-60 százalékos cukor és szokatlanul nagy szesztartalma bora igen jó, hasonló a szamorodni másáshoz és a madérához. Silányabb kerti vagy homoki borok feljavítására, Gyengébb évbeli termések háziasítására nem lehet eléggé ajánlani. A delawáre francia szigetről 17 évvel ezelőtt közvetlenül az érmellékre portált ezen peronosporának ellentálló szőlőfaj termi mamapság hazánkban a legjobb és legerősebb bort s méltán nevezhetjük a **borok királyának**. A jövő szőlőszetkincese. Mindenütt megerem úgy a homokon, mint a kötött, agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos talajokban. — Ezen beoltás nélkül termő, biztosan jól megforradott, rendkívül (tartós szívós zöldhajtása 1-2° hideget is kibíró) korán érő csemegefaj, felhozott előnyeinel fogva, megérdemli, hogy kertjeinkben, barázdákban, kerítések és házaink fala mellett s minden egyébre nem használható helyeken mint **szőlőlugas tenyésztesék**. 100 darabból álló lugas-gyűjtemény csomagolva és postára feladva csak 10 korona. — **Borkirály!** (Delawáre!) Mintabor két korona.

Riparia portális telepek! — Nagymennyiségű riparia eladás! Tisztán kezelt valódi érmelléki fajborok, palackokban ugymint hordókban, kicsinyben és nagyban a legjutányosabban beszerezhető s kívánatra választébbégg ellenében bővebb felvilágosítást, vagy egy korona utánvétel mellett mintabort küld: Az **Érmelléki Szőlőszeti és Borászati Szak-közlöny**, mint Országos hirdetési kalauz Székelyhid (Biharmegye).

Ha az igazgató-tanítói állás az iskolánál már működő valamelyik tanítóval töltetik be, az osztály-tanítói állás azon pályázók közül fog betöltetni, kik kérvényükben kijelentik, hogy esetleg az osztály-tanítói állásra is pályáznak.

Székelyudvarhely, 1904. febr. 11.

Szakáts Zoltán,
polgármester, iskolaszéki elnök.

Árverési hirdetmény.

Udvarhelyvármegye homoródi járás Száldobos község határára fekvő és az ottani közbirtokosság tulajdonát képező „A” üzemosztály 39 osztágába kibélyegzett 237 drb tölgyfa f. évi március hó 8-ik napján d. e. 10 óráján kezdve zárt írásbeli ajánlattal egybekötött nyilvános árverésen el fog adatni Száldobos község házában.

A kibélyegzett 237 drb tölgyfa, 375 m³ müdongafa és 376 m³ tűzifát tartalmaz, melynek kikiáltási ára 2190 korona, bánatpénz ennek 10 százaléka. Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A részletes becslés adatai és az árverési feltételek Száldobos község közbirtokossági elnökénél (u. p.: Olasztelek) és a vargyasi m. kir. járási erdőgondnokságnál (u. p.: Olasztelek), a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kolumbán Balázs,
b. elnök.

Unghváry László

(Czegléd) 300 holdas bortermő szőlőtelepének, továbbá gyümölcs- és szőlőiskolájának árjegyzéke megjelent hol 5 krajzár-tól fellele nemcs csemeték, 2 forinttól fellele sima és gyökeres szőlővesszők; továbbá — 16-18 forinttól fellele saját-termésű rendkívül finom újborok kaphatók Ezenkívül mindenféle gyümölcsfavadonca, akác- és gleditschia-csemeték.

Tessék árjegyzéket (borról is) kéri.

Hitelt nyujtok

1-2-3 évre (kamat nélkül): városok, községek, megyék, vízzabályozó társulatok, mérnöki hivatalok, szövetkezetek, nagyobb uradalmak s más hitelképes testületeknek. A hitelnyujtás szőlővesszőkre és borra nem vonatkozik.